

**РЕШЕНИЕ**  
**2022 елның**

**КАРАР**  
**№ 10**

Татарстан Республикасы  
Сарман муниципаль районы  
Муртыштамак авыл жирлеген Советының  
«Ритуаль хезмэтлэр оештыру, жирлэу һәм  
зиратларны карап тоту турындагы  
нигезләмәне раслау турында»  
2013 елның 6 октябрэндәге 10 номерлы  
карарга үзгәрешләр кергү турында

«Россия Федерациясендә жирле дәүләт үзидарәсен оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Жирлэу һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон, 2022 елның 18 апрелендәге 02-07-01/2022 номерлы Сарман районы прокуратурасы протесты нигезендә Муртыштамак авыл жирлеген Советы карар итте.

1. Сарман муниципаль районының Муртыштамак авыл жирлеген башкарма комитетының «Ритуаль хезмэтлэр оештыру, жирлэу һәм зиратларны карап тоту турындагы нигезләмәне раслау турында» 2013 елның 5 октябрэндәге 11 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) түбәндәге эчтәлекке 4.1 статья өстәргә:

**«4.1. Жирлэу тәртібе»**

4.1.1 Жирлэу - кешенен үлемәннән соң, аның ихтыярын исәпкә алып, санитар һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә гәүдәне (өлешләрне) күмү буенча йола гамәлләре.

4.1.2. Үлгән (һәлак булган) кешене авыл жирлеген территориясендә жәмәгат зиратларында: Муртыштамак авылы, Колмәт авылы, Боламык авылы зиратларында күмү эшләре башкарыла.

4.1.3 Үлгән (һәлак булган) кешене жирлэу, үз өстенә жирлэу бурычын алган тарафыннан шәхесен таныклык торган паспорт яисә башка документ күрсәтелгәндә ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән үлем турындагы таныклык нигезендә башкарыла.

4.1.4. Жәмәгат зиратларында жирлэу дини, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм традицияләрне исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Жәмәгат зиратларда аерым тугандаш жирлэүнең аерымланган жир кишәрлекләре (зоналары) каралган. Жирлэүнең башка төрләре каралмаган.

4.1.5. Жәмәгать зиратлары территорияләрендә бушлай бирелә торган жир зурлыгы үлгән кешене жирләү өчен бирелгән жир кишәрегенә шул ук участогында үлгән ир (хатын) яисә якын туганын жирләүне гарантияләү өчен жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

4.1.6. Жирләү өчен түләүсез бирелә торган жир участокларының зурлыгы:

Жир участокларының зурлыгы

Күмү төре	Озынлыгы, м	Киңлеге, м	Мәйданы, кв.м
Аерым жирләү	2,3	1,4	3,5
2 кешегә тугандаш жирләү	2,3	2	4,6
3 кешегә тугандаш жирләү	2,3	3	6,9
Мәет көле салынган урнаны күмү өчен	1	0,8	0,8
2 кешегә гаилә жирләү	2,3	2	4,6
3 һәм аннан да күбрәк кешегә гаилә жирләү	2,3	6	13,8

Аерым жирләү - ире (хатыны), туганнары(балалар, ата-аналар, уллыкка алынганнар, уллыкка алучылар, бертуганнар һәм бертуган апалары-абыйлары, оныклары, бабалары, эбиләре), үлүченә (һәлак булучының) законлы вәкилләре яисә үлүченә (һәлак булучының) күмелүен үз өстенә алган башка туганнары (алга таба шулай ук - үз өстенә күмү бурычын алган зат), туганнары яки гаилә күмү турында, шулай ук шәхесләре эчкә эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән, яки ире (хатыны), якын туганнары, яки башка туганнары булмаган, яки законлы вәкил яки аларны күмүне гамәлгә ашыру мөмкин булмаганда хәбәр ителмәгән ялгыз гражданны, гражданны күмү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган күмү урыннары.

Тугандаш жирләү - мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәрхүмнең хатыны яки якын туганы күмелүне гарантияләнгән. Тугандаш күмү урыннары турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә, ягъни башкарма комитетка тугандаш жирләү урынын бирү турындагы гариза белән бирелә.

Гаиләле (ыруглы) жирләү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән туганнары күмү өчен жирләү урыннары. Гаилә (ыруг) күмү урыннарын турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә дә, булачак күмүләргә дә бирелә.

4.1.7. Каберләр арасы озын яктарда кимендә 1 метр булырга тиеш, кыскасы - 0,5 метр. Кабернең озынлыгы 1,8 м, киңлеге - 0,7 м, тирәнлеге - 1,5 м булырга тиеш. Үлгән балаларны күмгәндә каберләрнең зурлыгы тиешенчә киметеләргә мөмкин.»

2) түбәндәгә өчтәлеккә 4.2 статья өстәргә:

«4.2. Кабер өстендәгә корылмалары урнаштыру һәм аларны карап тоту.

4.2.1. Кабер өстендәгә корылмаларны (кабер ташларын) һәм зиратлардагы коймаларны урнаштыру бары тик бирелгән урыннар чикләрендә генә рөхсәт ителә. Урнаштырылган кабер корылмалары (кабер ташларын) һәм коймалар күмелгән урыннар чикләреннән чыга торган яки күршеләргә чыгып торган өлешләр булырга

тиеш түгел. Кабер өстендәге корылмаларның биеклеге 1,8 метрдан артмаска, койма - I метрдан артмаска тиеш.

4.2.2. Кабер өстендәге корылмаларда (кабер ташларда) язулар бу урында үлгәннәр турындагы мәгълүматлар дәрәслеккә туры килергә тиеш.

4.2.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә, күрше жирләү урыннарының сакланышына куркыныч тудыручы иске дип билгеләнгән тәртиптә тану очракларынан тыш, кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми.

4.2.4. Кабер өстендәге корылмалар төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренен тиешле таләпләрән үтәп билгеләнә.

4.2.5. Гражданның (өешмалар) урнаштырган кабер өстендәге корылмалар (кабер ташы, чәчәклек һ.б.) аларның милкә булып тора.

4.2.6. Авыл жирлегә Башкарма комитеты кабер өстендәге корылмалар өчен матди жаваплылык тотмый.

4.2.7. Кабер өстендәге корылма булмаганда һәм каберлекне карау һәм күмү турында белешмәләр булмаганда, сонгылары законнарда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.».

2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен рәсми сайтында <https://sarmanovo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

ТР Сарман муниципаль район  
Мортыштамак авыл жирлеген  
Советы рәисе



И.Н.Һадиуллин